

جمعیت حلال امر
اشان فرمان رضوی

آمادگی در برابر مخاطرات

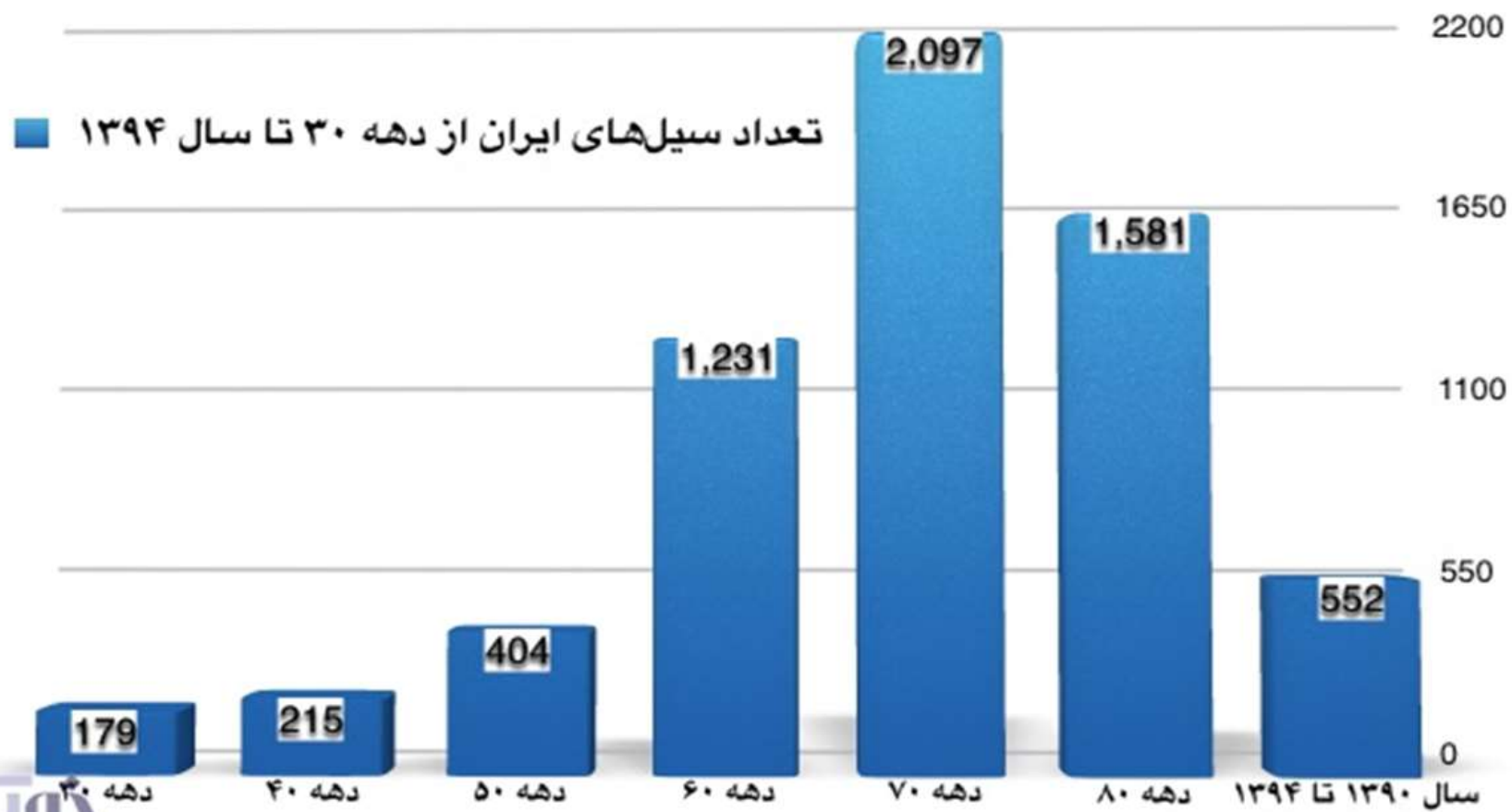
جلسه دوم

- نکاتی درباره آمادگی در برابر سیل
- اقدامات قبل، حین و بعد از وقوع سیل
- نکاتی درباره آمادگی در برابر زلزله
- اقدامات قبل، حین و بعد از وقوع زلزله
- در زمان وقوع زلزله
- نکاتی درباره آمادگی در برابر حوادث جاده‌ای
- نکاتی درباره آمادگی در برابر آتش‌سوزی خانگی
- تمرین عملی اطفای حریق

نکاتی درباره

آمادگی در برابر سیل

انواع سیل:

- در برخی موارد، سیل حاصل **فرآیندی تدریجی** بوده و ممکن است در یک بازه زمانی چندروزه روی بدهد.
- سیل‌های **برق‌آسا یا ناگهانی** بدون هیچ علائم قابل مشاهده‌ای از بارش باران ممکن است (مثلاً در عرض چند دقیقه) روی بدهند.
- شکستن سد نیز موجب سیل شده که آثار و عواقبی نظیر سیل برق‌آسا به وجود خواهد آورد.
- همواره باید خطر وقوع سیل را در **هر جایی** در نظر داشت، اما این خطر در نواحی پست و در کناره آبگذرها و در نزدیکی سدها به مراتب بیشتر است.
- حتی یک آبگذر کوچک، دره‌ها، جوی‌های آب، بسترهای خشک و نواحی پست که در شرایط جوی خشک بی‌خطر به نظر می‌رسند، ممکن است محلی برای وقوع سیل باشند.

هیچ استانی در ایران از خطر بروز سیل در امان نیست

سيل صومعه سرا

سيل آمريكا

اقدامات

قبل، حین و بعد از وقوع سیل

قبل از وقوع سیل:

چه اقداماتی قبل از
وقوع سیل ضروری است؟

- از **ساخت و ساز در حریم سیل** خودداری شود.
- در صورت احتمال وقوع سیل، باید محل استقرار آب گرمکن‌ها، پانل برق و موتورخانه از سطح زمین، **ارتفاع داده** شود.
- برای ممانعت از ورود سیل به درون خانه، بهتر است اطراف آن **دیوارکشی** شود.
- دیوار پایه‌های ساختمان محل سکونت را باید با **مصالح مناسب** پوشاند تا مانع از نفوذ آب شود.

حين وقوع سيل:

- براي كسب اطلاعات در مورد سيل، لازم است به اخبار راديو يا تلويزيون گوش داد.
- هر لحظه ممكن است سيل برق آسا روي بدهد. در چنين وضعي بايد فوراً به **نواحي مرتفع پناه** برده و منتظر دستور مسئولين شد.
- همواره بايد به وضع جويبارها، آبگذرها و درهها توجه شود، زيرا سيل برق آسا در اين محلها به طور ناگهاني و بدون علائم هشدار قبلي جاري مي شود.

- قبل از ترک خانه، از امنیت آن باید مطمئن شد. در صورت امکان، وسایل موجود در حیاط خانه را باید به درون خانه برد. بهتر است اسباب و اثاثیه مهم به **طبقه بالاي** خانه منتقل شوند.
- شیر اصلي آب و ورودی گاز بسته شوند. وسایل برقي **از جريان برق کشیده** شوند. در صورت خیس بودن یا در آب قرار گرفتن باید به پریزهای برق دست نزد.

در آبی که جريان دارد نباید حرکت کرد. ۱۵ سانتی متر آب در حال حرکت می تواند تعادل انسان را بر هم زند. در صورت اجبار به حرکت در آب، باید از جایی حرکت کرد که آب ساکن است. برای اطمینان از حرکت در آب و پی بردن به استحکام مسیر بهتر است از چوب دستی استفاده شود

حدود ۱۵ سانتی متر آب، با کف اغلب خودروهای سواری تماس پیدا کرده و ممکن است موجب از دست رفتن کنترل و واژگون شدن آنها شود.

حدود ۳۰ سانتی متر آب موجب شناور شدن اغلب خودروها خواهد شد.

حدود ۶۰ سانتی متر آب می تواند انواع خودروها را با خود برد.

پس از وقوع سیل:

- می‌توان از طریق رادیو و سایر رسانه‌های جمعی، اطلاعاتی راجع به مکان‌های **دسترس‌ی به آب سالم و بهداشتی** به دست آورد.
- از **نوشیدن آب سیل خودداری شود**. آب شرب ممکن است با نفت، گازوییل و فاضلاب آمیخته و آلوده شود. علاوه بر این، آب ممکن است به جریان برق اتصال پیدا کرده و خطرساز شود. بنابراین نباید با آن تماس پیدا کرد.
- از آب‌های در حال حرکت باید دوری شود.

توزیع آب در مناطق سیل زده

- باید مراقب مناطقي بود که آب سيل در آنجا جمع شده است، زیرا احتمال دارد که جاده، به علت وزن حتي یک خودرو **دچار نشست** شود.
- نباید **سیمهاي سقوط کرده برق** را لمس نمود. موضوع باید فوراً به اداره برق اطلاع داده شود.
- فقط زماني باید به خانه برگشت که مقامات مسئول **اعلام بي خطري** کرده باشند.
- اگر ساختماني در محاصره سيلاب قرار گرفته باشد، نباید به آنجا برگشت.

- هنگام برگشت به داخل خانه، **احتیاط کامل رعایت** شود. ممکن است در هر جایی از ساختمان (مخصوصاً فونداسیون آن) خللی ایجاد شده باشد.
- در اولین فرصت، باید **امکانات آسیب‌دیده ساختمان تعمیر** شوند. سیستم آسیب‌دیده فاضلاب برای سلامتی بسیار خطرناک است.
- هر چیزی که با آب تماس پیدا کرده است را باید تمیز کرده و **ضد عفونی** نمود. گل و لای ناشی از سیلاب می‌تواند حاوی فاضلاب و مواد شیمیایی خطرناک باشد.

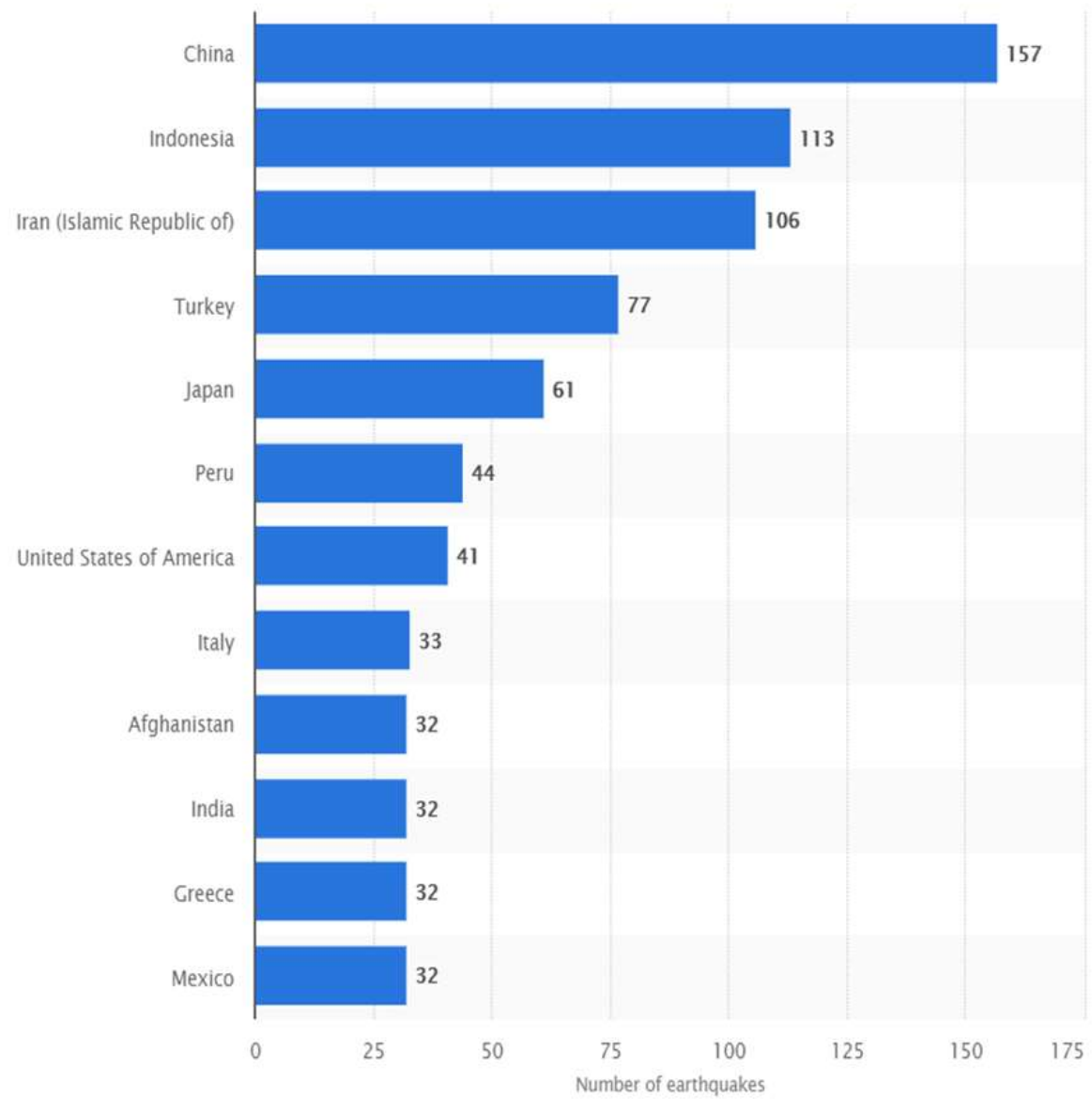
می‌توان از سازمان‌های بیمه‌گر اقدام به تهیه

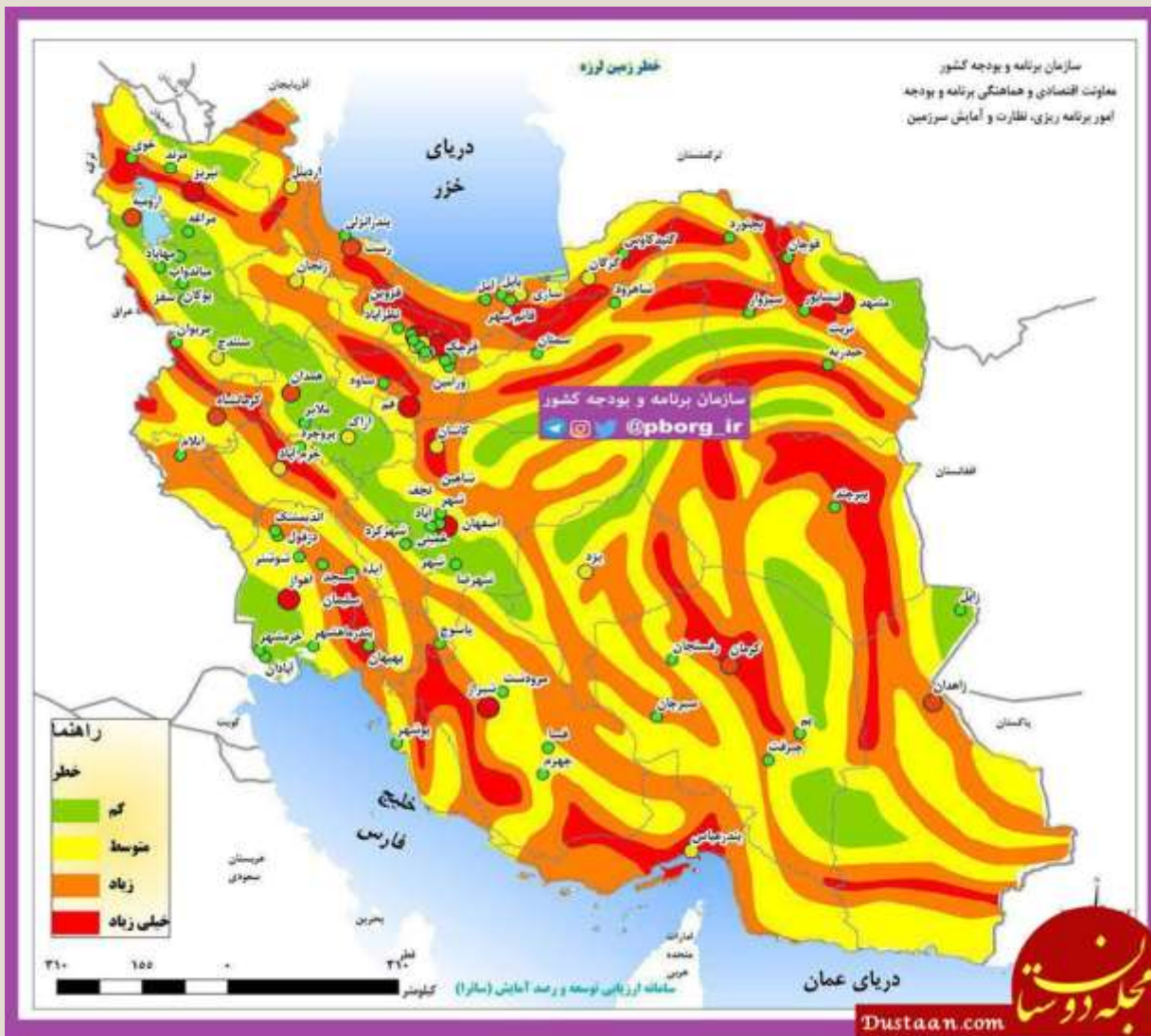
بیمه‌نامه سیل

کرد. اغلب این سازمان‌ها در مناطق شهری شعبه دارند.

نکاتی در باره

آمادگی در برابر زلزله

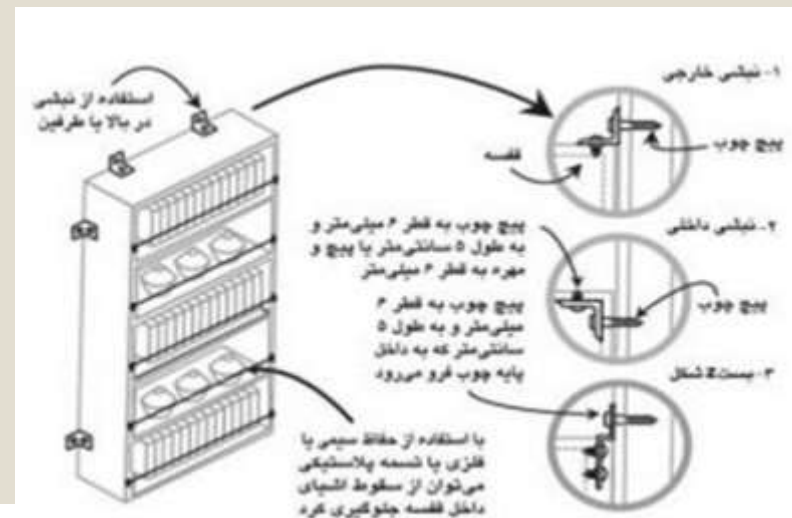
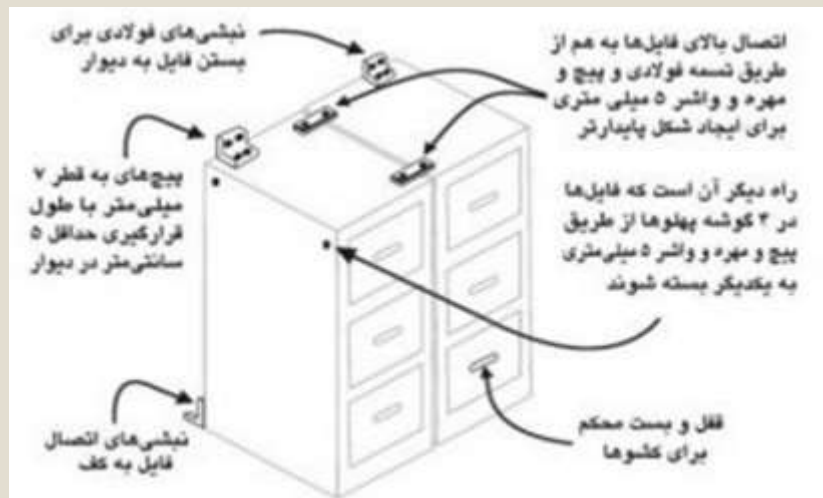
اقدامات

قبل، حین و بعد از وقوع زلزله

قبل از وقوع زلزله:

- هنگامی که می‌خواهید خانه‌ای بخرید یا اجاره کنید؛ نقشه سازه و تأسیسات را از مالک دریافت کنید و از یک مهندس ساختمان بخواهید تا ساختمان را **از نظر مقاومت** در برابر زلزله بررسی کند.
- اگر قبلاً هم منزلی را تهیه کرده‌اید؛ می‌توانید از یک مهندس ساختمان، در مورد میزان مقاومت منزلتان یا **امکان مقاوم سازی** آن در برابر زلزله، مشاوره بگیرید.
- آبگرمکن، یخچال، فریزر، اجاق گاز و اشیای بلند و بسیار سنگین باید **با بست یا تسمه‌های مناسب**، به کف و دیوار منزل محکم شوند. همچنین کمد لباس، قفسه‌ها، بوفه‌ها، آینه‌ها و تابلوهای دیواری منزل باید به خوبی **در جای خود محکم شوند**. برای انجام این کارها از یک فرد صلاحیت‌دار کمک بگیرید.

- اشیای بزرگ یا سنگین و همچنین ظروف شیشه‌ای، ظروف چینی و سایر اشیای شکستنی و ظروف حاوی مواد خوراکی و شیمیایی را در **قفسه‌های پایین کابینت و کمد** قرار دهید.
- به طور مرتب با اعضای خانواده، مراحل پناهگیری را به نحو زیر **تمرین** کنید:

روی زانوهای خود بنشینید! سر و گردن خود را با دست و بازوانتان بپوشانید! اگر محل امنی که از قبل معلوم کرده‌اید؛ فاصله زیادی با شما ندارد، در همان حالت نشسته روی زانوها، در حالی که با یک دست از سر و گردن خود محافظت می‌کنید؛ به آن نقطه امن بروید و صبر کنید تا لرزه‌ها تمام شود.

در هر اتاقی، **محل‌های امن** را مشخص کنید (مثلاً زیر یک میز محکم یا کنار ستونها یا دیوارهای مجاور آنها). در هر بار تمرین پناهگیری، در این محل‌ها پناهگیری کنید تا انجام این عمل در زمان وقوع زلزله، نیاز به صرف وقت نداشته باشد.

DROP

COVER

HOLD

○ بعد از زلزله ممکن است سیستم های ارتباطی دچار اختلال شود و امکان ارتباط وجود نداشته باشد. بنابراین با افراد خانواده **قرار بگذارید** که اگر هنگام وقوع زلزله، بیرون از خانه بودید؛ کجا همدیگر را **پیدا** کنید. این محل باید جای امنی باشد که بر اثر زلزله احتمالی کمتر صدمه ببیند (مثلاً پارک نزدیک محل سکونت).

○ **کیف شرایط اضطراری** (شامل جعبه کمک های اولیه، مقداری پول نقد، کپی کارت شناسایی اعضای خانواده و اسناد مهم، آب بسته بندی شده، غذای خشک و فاسد نشدنی، رادیو باتری خور با باتری اضافه، چراغ قوه با باتری اضافه، مقداری طناب، کنسرو بازکن، سوت، وسایل بهداشت شخصی، لباس مناسب، کفش، زیرانداز پلاستیکی، داروهای مورد نیاز بیماران در خانواده و ...) را برای شرایطی که **مجبور به ترک منزل** هستید؛ تهیه کنید.

در زمان وقوع زلزله

اگر داخل ساختمان هستید:

- بهترین اقدام **پناهگیری** است.
- برای اینکه زلزله شما را زمین نزند، روی زانوهای خود بنشینید.
- برای آنکه خودتان را در برابر اشیای پرتاب شده در فضای منزل، محافظت کنید؛ با بازوان خود، **سر و گردنتان** را بپوشانید.
- اگر در معرض خطر اشیائی که سقوط می‌کنند هستید و می‌توانید بدون آنکه خطری شما را تهدید کند، حرکت کنید؛ برای محافظت بیشتر، به حالت **چهار دست و پا** حرکت کنید و در زیر یک میز یا نیمکت محکم قرار بگیرید.
- اگر میز یا نیمکت محکمی در نزدیک شما نیست؛ به حالت چهار دست و پا حرکت کنید و **کنار یک دیوار داخلی** قرار بگیرید. هرگز کنار شیشه، پنجره‌ها، درهای خروجی و دیوارهای خارجی و هر چیزی که ممکن است سقوط کند (مانند لوستر، اشیای آویزان یا تزئینات منزل)؛ قرار نگیرید.
- همان جا که پناه گرفته‌اید، بمانید تا لرزه‌ها تمام شود. به هیچ وجه **جا به جا نشوید**.

◦ اگر هنگام وقوع زلزله، در رختخواب هستید، همان جا بمانید و بالش را روی سر خود قرار دهید. اما اگر رختخواب زیر اشیائی مانند لوستر قرار دارد، فوراً جا به جا شده و به نزدیکترین محل امن پناه ببرید.

◦ **برای پناه‌گیری، در چارچوب درها قرار نگیرید** چون چارچوب درها نمی‌توانند از شما در مقابل اشیای پرتاب شده در فضای خانه و یا اشیائی که سقوط می‌کنند، محافظت کنند. به علاوه، معلوم نیست که بتوانید در حالت ایستاده در چارچوب در، تعادل خود را حفظ کنید.

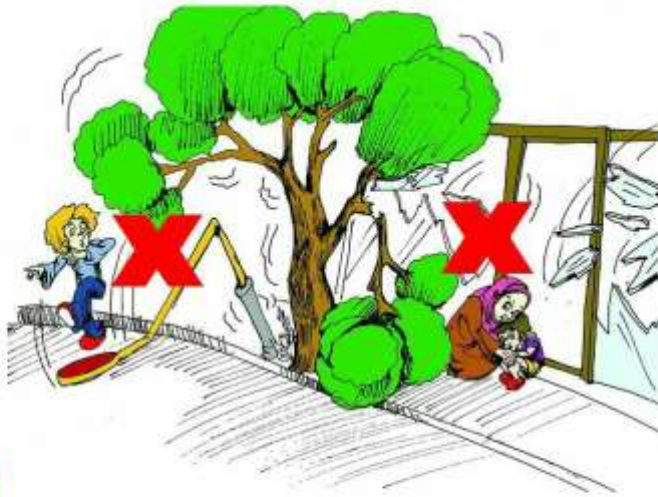
◦ به هیچ وجه از آسانسور استفاده نکنید. اگر داخل آسانسور هستید سریعاً در اولین توقف، از آن خارج شوید.

اگر در فضای باز هستید:

آمادگی در برابر مخاطرات

اگر هنگام وقوع زلزله در فضای باز بودید، از دیوارها، ساختمان‌ها و هر چیزی که ممکن است سقوط کند فاصله بگیرید.

بیت‌سازان

این اطلاعات جایگزین دوره‌های آموزشی نمی‌باشد.

res_education www.reseducation.ir

- هرچایی که هستید، توقف کنید. از دیوارها و ساختمان‌ها **فاصله** بگیرید.
- از ورود به داخل ساختمان‌ها و نزدیک شدن به تیرک‌های برق، تلفن و مانند آن **خودداری** کنید.
- بنشینید! سر و گردن خود را با دست و بازوانتان بپوشانید! صبر کنید تا لرزه‌ها تمام شود.

اگر در داخل خودرو هستید:

- هر چه سریعتر در مکانی امن توقف کنید (از توقف در مجاورت ساختمان‌ها، درختان، پل‌ها و تیرک‌های برق، تلفن و مانند آن خودداری کنید). بعد از توقف، در داخل خودرو بمانید.
- زمانی که زلزله پایان یافت، با احتیاط به راه خود ادامه دهید، اما از پل‌ها و جاده‌های آسیب‌دیده دوری کنید.

بعد از وقوع زلزله:

- وقتی لرزه‌ها پایان یافت؛ اطراف را نگاه کنید. اگر ساختمان صدمه دیده و مسیر باز و امنی برای خروج وجود دارد؛ **ساختمان را با احتیاط ترک کنید** و به فضای باز و دور از نواحی آسیب‌دیده بروید.
- باید **آماده** لرزش‌های بعدی باشید. این لرزش‌ها ممکن است آن قدر قوی باشند که به ساختمان‌های بدون استحکام آسیب وارد کنند. بنا بر این همیشه آماده انجام مراحل پناهگیری که در اسلایدهای قبل به آن اشاره کردیم؛ باشید.
- قفسه‌ها و کابینت‌ها را باید با احتیاط باز کنید چون اشیای موجود در آنها ممکن است **سقوط** کنند.
- از نزدیک شدن به نواحی آسیب‌دیده دوری کنید مگر آنکه پلیس، مأموران آتش نشانی یا سازمان‌های امدادی به کمک شما نیاز داشته باشند.
- از طریق رادیو یا تلویزیون یا شبکه‌های اجتماعی رسمی و معتبر، **اخبار و اطلاعات موثق و دستورالعمل‌های مربوط به اقدامات اضطراری** را کسب کنید.
- اگر فرد مصدومی در اطراف شما هست و شما **دوره کمک‌های اولیه را گذرانده‌اید**، با رعایت اصول ایمنی، به او کمک کنید.
- نهایت احتیاط را بعد از وقوع زلزله، برای تمیز کردن ساختمان‌ها داشته باشید. هرگز سعی نکنید خودتان آوارهای سنگین را جا به جا کنید.
- در صورتی که به هر دلیلی از منزل خارج می شوید، **شیر اصلی گاز و آب** را ببندید.

اگر زیر آوار محبوس شدید

- کبریت روشن نکنید.
- جا به جا نشوید.
- با دستمال یا پارچه‌ای دهان خود را بپوشانید.
- اگر تلفن همراه دارید؛ با تماس گرفتن یا ارسال پیام، تقاضای کمک کنید.
- با هر وسیله‌ای که دم دست دارید به لوله یا دیوار ضربه بزنید تا پرسنل امدادی قادر به یافتن شما باشند. در صورت امکان، از یک سوت استفاده کنید. فقط وقتی که ضرورت دارد، فریاد بزنید چون فریاد زدن باعث ورود گرد و غبار به ریه‌های شما می‌شود.

نکاتی در باره

آمادگی در برابر حوادث جاده ای

آمار حوادث جاده ای کشور از سال ۱۳۸۴ الی ۱۳۹۲

کشته شدگان	مصدومان	سال
۲۷,۷۵۵	۲۷۴,۲۵۷	۱۳۸۴
۲۷,۵۶۷	۲۷۶,۷۶۲	۱۳۸۵
۲۲,۹۱۸	۲۴۵,۴۱۸	۱۳۸۶
۲۳,۳۶۲	۲۷۲,۸۷۷	۱۳۸۷
۲۲,۹۷۴	۲۹۵,۱۷۹	۱۳۸۸
۲۰,۵۷۳	۲۷۵,۰۹۳	۱۳۸۹
۲۰,۰۶۸	۲۹۷,۲۵۷	۱۳۹۰
۱۹,۰۸۹	۳۱۸,۸۰۲	۱۳۹۱
۱۷,۹۹۴	۳۱۵,۷۱۹	۱۳۹۲
۲۰۲,۳۰۰	۲,۵۷۱,۳۶۴	جمع کل

برخی از عوامل موثر در حوادث رانندگی:

- ضعف قوانین و مقررات
- عدم توجه رانندگان به قوانین
- مهارت ناکافی و خطای شخصی
- بی توجهی به علائم و هشدارهای راهنمایی و رانندگی
- رانندگی با سرعت زیاد
- حواس پرتی و عدم هوشیاری
- انحراف به چپ، عدم رعایت حق تقدم و عدم توجه کافی به جلو

- رانندگی در هنگام عصبانیت و مشاجره با دیگران
- نداشتن دید کافی خصوصاً در شب
- بی توجهی کودکان موقع عبور از جاده
- طراحی نامناسب جاده های ارتباطی
- جاده های خیس و لغزنده
- شرایط آب و هوایی نامناسب
- عبور حیواناتی نظیر گاو و اسب در جاده
- نقص وسائط نقلیه
- خودروهای فاقد ایمنی

اقدامات پیشگیرانه

- به پیش بینی های هوا شناسی توجه کنید.
- وسایل و تجهیزات اضطراری را به همراه داشته باشید:
 - لاستیک زاپاس، جک، جعبه ابزار و...
 - مثلث احتیاط، کپسول کوچک آتش نشانی و جعبه کمک های اولیه
 - چراغ قوه، باتری یدک و طناب به طول ۵ متر
- در هنگام رانندگی با تلفن همراه صحبت نکنید.
- مقررات را رعایت کنید و به قوانین رانندگی احترام بگذارید.

- پیش از حرکت، کمربند ایمنی خود را ببندید و اطمینان حاصل کنید که دیگر سرنشینان نیز کمربند ایمنی خود را بسته اند.
- در هنگام عصبانیت و تند خویی و مشاجره با دیگران، رانندگی نکنید.
- هنگام رانندگی از داروهای اعصاب و خواب آور استفاده نکنید.
- در صورت خستگی و خواب آلودگی و یا شرایط روحی نامتعادل، از ادامه رانندگی خودداری و در محل مناسبی استراحت نمایید. بهتر است برای هر دو ساعت رانندگی، یک ربع استراحت کنید.

- با سرعت مناسب رانندگی کنید.
- با راننده صحبت یا شوخی نکنید.
- از خط ممتد وسط جاده عبور نکنید.
- با سلامتی کامل پشت فرمان اتومبیل بنشینید.
- در هنگام استفاده از موتورسیکلت، از کلاه ایمنی استفاده کنید.
- به علائم دقیقاً توجه کنید.

- به توصیه ها و تذکرات پلیس راه توجه کنید.
- بیرون بودن دست و سر از پنجره خودرو خطرات زیادی به دنبال دارد، آنها را به سرنشینان خودرو یادآور شوید.
- از سوار کردن کودکان کم سن و سال در صندلی جلو، جداً خودداری کنید. برای کودکان خردسال حتماً از صندلی ویژه کودک استفاده کنید.
- از خوردن هر نوع نوشیدنی و خوراکی در پشت فرمان و در هنگام حرکت اجتناب کنید.
- از پاک کردن شیشه‌های اتومبیل خود غفلت نکنید.
- از مسافرت با وسایل نقلیه نامطمئن خودداری کنید.
- اگر اتومبیلتان اشکال فنی دارد، آن را رفع کنید.

○ کلیه سیستم‌های وسیله نقلیه را کنترل کنید:

بررسی وضعیت فنی موتور و ترمز

بررسی وضعیت درها و قفل‌ها

بررسی وضعیت چراغ راهنما، چراغ ترمز و چراغ جلو

بررسی وضعیت لاستیک‌ها (عدم استفاده از لاستیک صاف)

بررسی وضعیت کارکرد بوق، برف پاک‌کن، کمر بند ایمنی و آینه‌ها

○ هنگام خرابی احتمالی وسیله نقلیه در اولین نقطه مطمئن توقف کنید و با استفاده از علائم ایمنی، به‌خصوص در تاریکی هوا، نسبت به رفع نقص آن اقدام کنید.

- به میزان ظرفیت وسیله نقلیه خود، سرنشین و بار حمل کنید.
- در موقع سفر به مناطق سردسیر و برف‌گیر از لاستیک یخ‌شکن استفاده کنید یا زنجیر چرخ به همراه داشته باشید.
- فاصله ایمنی را با اطراف خود رعایت کنید.
- در هنگام رسیدن به ورودی‌های شهر و روستا همیشه سرعت خود را کاهش دهید.
- اگر ترمز خودرو از کار افتاد، با استفاده از ترمز دستی، قطع گاز و تعویض دنده (دنده معکوس) آن را متوقف کنید.
- همواره با سرعت مطمئن رانندگی کنید
- هنگام رانندگی در شب، از نور پایین استفاده کنید.
- در موقع روشن شدن علائم خطر (چراغ آمپر آب، چراغ روغن و چراغ دینام) در اسرع وقت خودرو را متوقف کرده و علت آن را بررسی و رفع کنید.

رانندگی در هوای مه آلود:

- به آهستگی حرکت کنید.
- در صورت امکان، وسیله نقلیه خود را به چراغ مه شکن مجهز کنید.
- هنگام رانندگی در هوای مه آلود با نور پایین حرکت کنید.
- در صورت وجود مه غلیظ و عدم دید کافی، وسیله نقلیه خود را به منتهی الیه سمت راست جاده، هدایت کنید و ضمن توقف کامل چراغ های آن را روشن نگه دارید.
- از خطوط وسط و کنار جاده در ادامه مسیر حرکت خود استفاده کنید.
- در صورت بخار کردن شیشه جلو از دستگاه تهویه خودرو استفاده کنید و یا شیشه سمت راست راننده را کمی پایین آورید تا بخار حاصله از بین برود و مانع دید شما نشود.
- هنگام رانندگی در شرایط فوق به چراغ عقب وسیله نقلیه جلویی به عنوان راهنمای حرکت و جهت یاب ، اعتماد کامل نداشته باشید.

پیشگیری از حوادث رانندگی در هنگام بارندگی و مواجهه با سطوح لغزنده

- در پیچها با دقت و به آرامی گردش کنید.
- از ترمز کردن ناگهانی بپرهیزید زیرا باعث لیز خوردن خودرو می شود.
- از فشار دادن ناگهانی پا بر روی پدال گاز یا برداشتن فشار از روی آن خودداری کنید.
- در یک سطح لغزنده وقتی که سرعت دارید از تغییر ناگهانی دنده سبک به دنده سنگین خودداری کنید.
- با وسیله نقلیه جلویی، دو برابر مواقع عادی فاصله بگیرید.

اولین اقدام در برخورد با خودرو تصادفی ◦

خاموش کردن موتور خودرو ◦

گذاشتن سنگ مقابل چرخ‌ها ◦

گذاردن در دنده مخالف شیب ◦

کشیدن ترمز دستی ◦

برداشتن سر باتری خودرو ◦

◦ **در صورت وجود هر گونه خطری پس از تشت کردن خودرو، موارد زیر را در نظر داشته باشید:**

- از ۱۰۰ متر قبل از تصادف، جاده را سنگ چین کرده و با علائم هشدار، رانندگان عبوری را از وضعیت موجود مطلع کنید.
- در هنگام روز می توانید برای هشدار از پارچه های رنگی استفاده کنید.
- در صورت تصادف در هنگام شب (در صورت عدم وجود بنزین، روغن و ... در سطح جاده) از روشن کردن آتش در ابتدای محل سنگ چین بهره گیری کنید.
- چنانچه در سطح جاده، بنزین، روغن، گازوئیل و ... ریخته شده است، با ریختن مقداری خاک یا شن بر سطح منطقه، صحنه تصادف را ایمن کنید.
- کپسول اطفای حریق خودرو را آماده کرده تا در صورت هرگونه حریقی اقدام لازم را انجام دهید.

مهم

اگر حریق خودرو، در قسمت موتور باشد، هیچگاه در کاپوت جلو را کاملاً باز نکنید و به دو طریق نسبت به اطفای حریق اقدام کنید:

محتویات کیسول اطفای حریق را زیر موتور بپاشید.

فقط به اندازه ورود شیلنگ کیسول، کاپوت را باز کنید.

ارتباط با عوامل امداد

۱۲۵ و ۱۱۰ و ۱۱۵ و ۱۱۲

- اقدامات و کمک‌های اولیه را تا قبل از رسیدن نیروهای امدادی و اورژانس برای مصدومان انجام دهید.
- هیچگاه مصدوم را قبل از تثبیت وضعیت، بی‌حرکت کردن گردن و اندام‌های آسیب‌دیده، کنترل خونریزی، از خودرو خارج نکنید، مگر اینکه ضرورت و احتمال انفجار یا خطرات محیطی ایجاب کند.
- نحوه خارج کردن مصدوم از داخل خودرو را فرا بگیرید و در هنگام تصادفات مورد استفاده قرار دهید.

نکاتی درباره

آمادگی در برابر آتش سوزی خانگی

- هر ساله در ایران عده‌ای به علت آتش‌سوزی جان خود را از دست داده و بسیاری مصدوم و معلول می‌شوند.
- بسیاری از موارد این آتش‌سوزی‌ها قابل پیشگیری هستند. خسارات مالی ناشی از آتش‌سوزی نیز گاهی سر به میلیاردها تومان در سال می‌زند.
- شهروندان برای مراقبت از خود، اعضای خانواده، دوستان و نیز اموال باید با ویژگی‌های آتش‌سوزی آشنایی داشته باشند.

- آتش‌سوزي سريعاً گسترش پيدا می کند.
- گرما و دود حاصل از آتش‌سوزي مي‌تواند به مراتب از شعله‌هاي آن خطرناک‌تر باشد.
- استنشاق هوای بسیار گرم مي‌تواند به ریه‌هاي انسان آسیب برساند.
- آتش‌سوزي موجب تولید گازهاي سمی مي‌شود و گاهی باعث مي‌شود تا به خواب عمیقي فرو برود.
- خفگی مهم‌ترین علت مرگ ناشي از آتش‌سوزي قلمداد شده و در مقایسه با سوختگی ۲ تا ۳ برابر تلفات بیشتری به همراه دارد.

اقدامات مناسب قبل از آتش سوزی:

- باید آژیر شناسایی دود یا آشکارساز دور را در محل سکونت یا کار نصب کرد. اگر این آژیر یا آشکارساز درست کار کند، احتمال مرگ و میر به دلیل آتش سوزی به نصف کاهش می یابد.
- در هر طبقه ای از ساختمان محل سکونت یا کار یک آشکارساز نصب شود.
- این آژیرها باید هر ماه یکبار تست و تمیز شوند. باتری آنها نیز سالی یکبار تعویض شود.
- با اعضای خانواده راه های فرار از آتش سوزی بررسی شده و فرار از هر کدام از اتاق ها تمرین شود.
- نباید پنجره ها میخ کوبی شده باشد و یا رنگ کاری مانع از باز شدن آنها شود.
- اگر محل سکونت یا کار چند طبقه است، باید به فکر تهیه نردبان فرار بود. حفاظ های بیرونی طوری طراحی شوند که بتوان آنها را به راحتی از سمت داخل باز کرد.

- انبارها به طور مداوم پاکسازی شده و نباید اجازه داد زباله‌ها (مانند روزنامه‌ها و مجلات قدیمی) در آنجا انبار شوند.
- بهتر است از مایعات قابل اشتعال نظیر بنزین، نفت و گازوییل در محیط داخلی خانه استفاده نشود. این گونه مایعات باید در ظروف مخصوص و در جای مناسب نگهداری شوند. نباید در مجاورت این مایعات سیگار کشید.

- دودکش‌های خانه عایق‌کاری شوند. دودکش باید حدود یک متر از سقف بلندتر باشد. در اطراف دودکش یا بالای آن نباید چیزی آویزان باشد.
- هنگام استفاده از منابع گرمایی جایگزین، موارد احتیاط به دقت رعایت شوند.
- چراغ‌های نفتی مورد استفاده باید استاندارد باشند. این چراغ‌ها باید در فضای بیرون از منزل پر از نفت شوند و باید مطمئن شد که کاملاً سرد شده باشند.
- فاصله منابع گرما (چراغ و بخاری نفتی و...) تا مواد قابل اشتعال باید حداقل یک متر باشد. کف اتاق و دیوارهای مجاور، باید عایق‌کاری مناسبی داشته باشند.
- فقط از همان نوع سوختی استفاده شود که برای دستگاه گرمایی به ویژه توسط شرکت سازنده توصیه شده است.
- شعله‌های باز باید دور از دیوار، اثاثیه خانه، پرده و سایر مواد قابل اشتعال قرار داشته باشند.
- هر ساله امکانات گرمایی مورد استفاده باید توسط فرد با صلاحیت بررسی گردند.
- کبریت و فندک را باید در جایی بلند، دور از دسترس کودکان قرارداد.

- نباید در رختخواب یا هنگام خواب آلودگی یا هنگام مصرف دارو، سیگار کشید. برای افراد سیگاری، زیر سیگاری (دارای گودی و ضخامت مناسب) تهیه شود. قبل از انداختن ته سیگار در ظروف زباله باید آن را با آب خاموش کرد.
- به اعضای خانواده آموزش داده شود که هنگام فرار از آتش به کف اتاق نزدیکتر باشند و در صورت امکان سینه خیز خارج شوند، زیرا دودهای سنگین و گازهای سمی در مرحله اول در زیر سقف متراکم می‌شوند...

حین آتش سوزی و بعد از آن:

- هر زمانی که علامت هشدار آتش در ساختمان شما به صدا در آمد از طریق نزدیکترین درب خروجی ساختمان را ترک نمایید.
- در صورتی که متوجه آتش سوزی شدید، به نحو مقتضی، به سایر ساکنین هم اطلاع دهید.
- با ۱۲۵ تماس بگیرید.
- اگر آتش کوچک است، سعی کنید با استفاده از کپسول اطفای حریق، آن را خاموش کنید.
- هرگز اجازه ندهید که آتش بین شما و درب خروجی قرار گیرد.
- اگر آتش به تجهیزات الکتریکی توسعه یافت، آنها را از برق بکشید.

- اگر قادر به خاموش کردن آتش نیستید، سریع از درب اضطراری خارج شوید و در صورت وجود نگهبانان، او را مطلع کنید.
- قبل از باز کردن درب های بسته، آن را با پشت دستتان لمس کنید. اگر سرد بود با احتیاط خارج شوید.
- اگر اتاق را دود گرفته است، خود را خم کرده و خارج شوید.
- اگر می‌توانید آتش‌سوزی را حداقلاً امکان با بستن درب‌ها و پنجره‌ها محدود کنید ولی درب‌ها را قفل نکنید.
- هرگز از آسانسور طی آتش‌سوزی استفاده ننمایید.
- از پله‌ها برای تخلیه استفاده کنید. طبقات فوقانی ساختمان را به عنوان آخرین پناهگاه استفاده کنید.

- در زمان تخلیه کفش‌های پاشنه بلند نپوشید.
- در زمان تخلیه از بردن بطری آب و سایر مایعات خودداری کنید، زیر خطر ریختن و لیز کردن مسیر و زمین خوردن وجود دارد.
- بدون اجازه مسئولان ایمنی به ساختمان برنگردید.

○ برای اطفای آتش‌های کوچک و نبود تهدید جدی، برای استفاده از کپسول‌های آتش‌نشانی مراحل زیر را انجام دهید:

۱- ضامن موجود در دسته کپسول را بکشید.

۲- آن را به طرف قاعده آتش نشانه روید.

۳- دسته کپسول را فشار دهید.

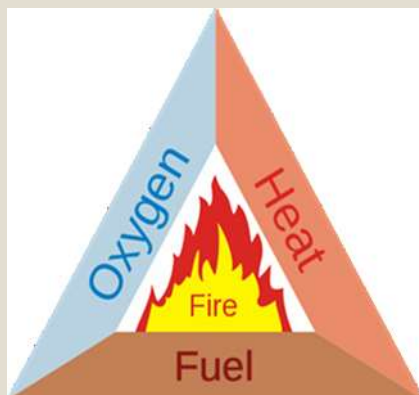
۴- با فاصله حدود ۳ متر از آتش ایستاده و شیلنگ را به صورت جارویی حرکت دهید (دقت کنید که قاعده آتش را مورد هدف قرار دهید)

- اگر به هنگام ورود به ساختمانی متوجه دود یا گرما شدید، فوراً آنجا را ترک کنید.
- در صورت مستاجر بودن فوراً با مالک ساختمان تماس بگیرید.
- درب گاوصندوق‌ها را قبل از سرد شدن باز نکنید چون ممکن است چندین ساعت گرمای شدید را در خود نگهداشته و محتویات آن منفجر یا شعله‌ور شود.

تمرین عملی: اطفای حریق

سه عامل اصلی در ایجاد آتش نقش دارند:

1. اکسیژن

2. ماده سوختنی

3. حرارت

این سه عامل در کنار یکدیگر مثلث حریق را تشکیل می دهند.

• آتش با قطع یا محدود کردن حداقل یکی از اضلاع مثلث خاموش می شود:

قطع یا محدود کردن اکسیژن : خفه کردن

قطع یا کاهش حرارت : سرد کردن

محدود کردن ماده سوختنی : جداسازی.

◦ طبقه بندی آتش سوزی ها :

اولین گام برای برای خاموش کردن آتش شناخت ماده در حال سوختن است ، بر این اساس در منابع مختلف مواد سوختنی را به گروهها (طبقات) مختلف تقسیم کرده اند ، این گروه بندی اساس انتخاب روش و ماده اطفایی هم قرار می گیرد ، حروف بزرگ انگلیسی که بر روی خاموش کننده ها (کپسول آتش نشانی) مشاهده می شوند نیز بیانگر مناسب بودن آن خاموش کننده برای طبقات آتش بر اساس گروه بندی مواد سوختنی است.

◦ استانداردهای مختلفی برای گروه بندی آتش سوزی ها وجود دارد که در اینجا بر اساس استاندارد BS طبقه بندی آتش سوزی ها بیان خواهد شد:

◦ **جدول صفحه بعد مهم است**

مثال	توضیحات	گروه آتش	
چوب ، کاغذ ، پارچه ، پلاستیک و ...	مواد خشک ، معمولا پس از سوختن از خود خاکستر به جای می گذارند ، ممکن است شعله دار یا درون سوز باشند	جامدات قابل اشتعال	A
بنزین ، نفت ، گازوئیل و ...	سطحی سوزند ، روی آب شناور می شوند	مایعات قابل اشتعال	B
متان ، پروپان و ...	در حجم مشخص ایجاد انفجار می کنند ، معمولا به سرعت و با حرارت کم شعله ور می شوند	گازهای قابل اشتعال	C
لیتیم ، سدیم ، پتاسیم و ...	می توانند با اکسژن هوا یا آب واکنش دهند و تولید شعله کنند	فلزات قابل اشتعال	D
مشخصات و مقابله با حریق این گروه در این سطح از آموزش مورد نظر نمی باشد			
کلیه لوازم برقی	حریق الکتریکی مطلق وجود ندارد قبل از هر اقدامی باید جریان برق قطع شود قبل از قطع جریان اظفا با آب (به دلیل رسانا بودن) ممنوع است	برق و الکتریسیته	E

انواع خاموش کننده ها بر اساس ماده اطفایی و کاربرد

نوع مواد خاموش کننده	آتش سوزی مواد خشک	مایعات قابل اشتعال	گازها	الکتریسیته
آب	***	-	-	-
کف	**	***	-	-
پودر	*	**	**	*
گاز CO ₂	-	**	-	***
مواد هالوژنه	*	**	-	***
بسیار مؤثر		***		
مؤثر		**		
کمی مؤثر		*		

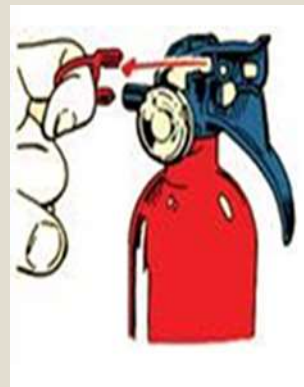
- به این نکات توجه کنید:
- قدرت پرتاب خاموش کننده ها بر اساس **حجم و ماده اطفایی** مشخص است ، مثلا خاموش کننده آب قدرت پرتاب بالاتری دارد و می تواند از فاصله دورتر اطفای را انجام دهد ولی خاموش کننده CO2 قدرت پرتاب کمتر (در حدود ۲ متر) دارد که لازمست از فاصله نزدیکتر به حریق استفاده شود .
- در حریق گازها **تا زمان قطع جریان گاز** خاموش کردن شعله باعث انتشار گاز و انفجار می گردد ، از اینرو تا قطع نشدن جریان یا انتقال منبع به فضای باز ، بهترین اقدام دورکردن مواد قابل اشتعال از شعله و جداسازی است
- در شرایط ایده آل و امکان انتخاب ، بهترین گزینه **برای جامدات آب** (به دلیل درون سوزی جامدات و قدرت نفوذ آب) ، **برای مایعات در حجم کم پودر و در حجم بالا فوم (کف)** (به دلیل سطحی سوز بودن مایعات) ، **برای حریق های الکتریکی CO2** به دلیل رسانا نبودن و مخرب نبودن این ماده اطفایی
- اطفای حریق جامدات با پودر به دلیل درون سوزی جامدات ، معمولا موقتی است و حریق مجددا شعله ور می گردد
- خاموش کننده CO2 برای اطفای مایعات معمولا نتیجه موفقیت آمیزی ندارد ، اگر انتخاب های دیگری در دسترس بود از فوم یا پودر استفاده کنید
- خاموش کننده CO2 در زمان تخلیه الکتریسیته ساکن ایجاد می کند ، بهتر است یا با دستکش از آن استفاده کنید یا در زمان استفاده خاموش کننده را روی زمین بگذارید
- خاموش کننده CO2 در زمان تخلیه صدای بلندی ایجاد می کند ضمنا در صورتی که مستقیم به سمت بدن تخلیه شود می تواند باعث **یخ زدگی** و آسیب های جدی ناشی از **سرماسوختگی** شود

طریقه استفاده از کپسول آتش نشانی را تمرین کنم

۲: ریشه آتش را بیابید، (شعله را هدف قرار ندهید).

۱: ضامن کپسول را خارج کنید.

۴: آتش را از یک سمت به سمت دیگر جارو کنید.

۳: اهرم را فشار دهید.

نکات پایانی

- به یاد داشته باشید:
 - زمانی برای خاموش کردن آتش اقدام کنید که؛
 - ۱: راه خروجی در پشت سرتان داشته باشید.
 - ۲: آتش سوزی از کنترل خارج نشده باشد.
 - ۳: تجهیزات لازم را داشته باشید و نحوه استفاده از آن را یاد گرفته باشید.
- ضمناً در زمان حمل خاموش کننده مانومتر (نشانگر فشار) را به سمت بدن نگیرید چراکه ممکن است به دلیل افزایش حرارت و افزایش فشار داخل خاموش کننده مانومتر به عنوان سوپاپ عمل کند.
- برای کنترل بهتر نازل (سرلوله) را جلوترین نقطه آن و با دست غالب بگیرید.
- اگر شک دارید، سریعاً از محل خارج شوید و به مکان امن بروید.
- پشت به باد بایستید.
- در حین اطفاء مراقب باشید حریق شما را دور نزند، همواره مراقب باز بودن راه خروج خود باشید.

پایان جلسه دوم

